COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 14.12.2020
COM(2020) 810 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

de evaluare a principalelor rezultate ale studiilor-pilot prevăzute în Regulamentul (UE) 2016/792 privind indicii armonizați ai prețurilor de consum și indicele prețului locuințelor

1. CONTEXT

Regulamentul (UE) 2016/792 al Parlamentului European și al Consiliului privind indicii armonizați ai prețurilor de consum și indicele prețului locuințelor a fost adoptat în mai 2016[1]. Regulamentul respectiv stabilește un cadru comun pentru elaborarea, producerea și difuzarea indicelui armonizat al prețurilor de consum (IAPC), a indicelui armonizat al prețurilor de consum la o valoare constantă a ratelor de impozitare (IAPC-IC), a indicelui prețurilor locuințelor ocupate de proprietari (OOH) și a indicelui prețului locuințelor (IPL). Împreună, acești patru indici sunt denumiți „indicii armonizați".

Articolul 8 din Regulamentul (UE) 2016/792 permite Comisiei să lanseze studii-pilot, care se efectuează pe bază de voluntariat de către statele membre, ori de câte ori sunt necesare informații de bază îmbunătățite pentru elaborarea indicilor armonizați, sau atunci când necesitatea îmbunătățirii comparabilității indicilor armonizați este identificată.

Bugetul general al Uniunii contribuie la finanțarea unor astfel de studii-pilot, dacă este cazul.

Studiile respective evaluează fezabilitatea obținerii unor informații de bază îmbunătățite sau a adoptării unor noi abordări metodologice.

Rezultatele studiilor pilot sunt evaluate de Comisie (Eurostat) în strânsă cooperare cu statele membre și cu utilizatorii principali ai indicilor armonizați, ținând seama de avantajele oferite de îmbunătățirea informațiilor de bază sau de noile abordări metodologice în ceea ce privește costurile suplimentare generate de producerea de indici armonizați.

Comisia transmite un raport către Parlamentul European și Consiliu care evaluează, dacă este cazul, principalele constatări ale studiilor-pilot până la 31 decembrie 2020 și ulterior la fiecare 5 ani. Prin prezentul raport, se îndeplinește această obligație.

2. STUDII-PILOT EFECTUATE ÎN TEMEIUL REGULAMENTULUI (UE) 2016/792

De la adoptarea Regulamentului (UE) 2016/792, s-au finalizat două runde de studii-pilot, sprijinite prin granturi ce au provenit din bugetului general al Uniunii pentru 2016 și 2017. În anii următori, s-au lansat noi runde, dar studiile finanțate în cadrul rundelor respective sunt în curs de desfășurare și nu pot fi evaluate încă.

2.1. Studii-pilot bazate pe bugetul pentru 2016

În 2016, s-a lansat o cerere de propuneri[2] care a avut următoarele obiective:

Obiectivul A: Crearea automată a unei legături între codurile GTIN[3]/codurile specifice ale magazinelor și ECOICOP[4]

Obiectivul B: Implementarea datelor scanate de la supermarketuri sau alți comercianți cu amănuntul

---

1 JO L 135, 24.5.2016, p. 11.

2 Doar pentru autoritățile statistice naționale din statele membre și pentru țările care fac parte din Asociația Europeană a Liberului Schimb (AELS).

3 numărul de identificare în comerțul mondial („*Global Trade Item Number*")

4 Clasificarea europeană a consumului individual pe destinații.

Obiectivul C: Dezvoltarea de noi metodologii de prelucrare a datelor scanate sau a altor date privind tranzacțiile

Obiectivul D: Extragerea de informații de pe site-uri web („web scraping”) ca sursă pentru IAPC

Obiectivul E: Îmbunătățirea compilării ponderilor cheltuielilor pentru IAPC, inclusiv a ponderilor achizițiilor efectuate pe internet

Primele trei obiective au avut scopul de a analiza diferite aspecte tehnice legate de utilizarea informațiilor de bază îmbunătățite obținute din datele scanate de la supermarketuri sau alți comercianți cu amănuntul. O altă sursă nouă de informații de bază îmbunătățite sunt datele colectate automat de pe internet („*web scraping*”), care sunt vizate de al patrulea obiectiv. Aceste obiective susțin, de asemenea, studiile metodologice care îmbunătățesc comparabilitatea indicilor armonizați în ceea ce privește prelucrarea acestor noi surse de date. Al cincilea obiectiv vizează o mai bună comparabilitate între țări și accesul la informații de bază îmbunătățite privind compilarea ponderilor cheltuielilor, ținându-se, în special, cont de ponderea din ce în ce mai mare a achizițiilor efectuate pe internet în numeroase state membre.

15 studii-pilot din 10 state membre și o țară AELS au beneficiat de granturi. Dintre cele 15 studii, opt au fost în legătură cu datele scanate (obiectivele A, B și C), șase au fost în legătură cu datele colectate automat de pe internet (obiectivul D) și unul a fost în legătură cu ponderile cheltuielilor (obiectivul E). Bugetul total angajat pentru aceste proiecte a fost de 1 180 835,04 EUR.

Cererea de propuneri din 2016 a inclus și obiective legate de statisticile în domeniul imobiliar. Cu toate acestea, studiile respective au abordat teme care nu intră în domeniul de aplicare al Regulamentului (UE) 2016/792 (indicatorii trimestriali privind vânzările de locuințe, indicii regionali ai prețurilor pentru locuințe și indicatorii privind sectorul imobiliar comercial). Prin urmare, proiectele finanțate în cadrul obiectivelor respective nu sunt considerate studii-pilot în sensul articolului 8 din Regulamentul (UE) 2016/792.

2.2. Studii-pilot bazate pe bugetul pentru 2017

În 2017, s-a lansat o cerere de propuneri[5] care a avut următoarele obiective:

Obiectivul 1: Implementarea datelor privind tranzacțiile în procesele de compilare ale IAPC

Obiectivul 2: Adaptarea metodologiilor de eșantionare și de compilare ale IAPC la provocările economiei digitale

Obiectivul 3: Îmbunătățirea metodelor de ajustare de calitate pentru IAPC

Primul obiectiv a încurajat efectuarea de studii-pilot suplimentare pe tema utilizării datelor scanate de la supermarketuri sau alți comercianți cu amănuntul, menite să îmbunătățească informațiile de bază și comparabilitatea metodelor care stau la baza IAPC[6]. Obiectivele 2 și 3 au avut scopul de a îmbunătăți comparabilitatea diferitelor aspecte ale metodologiei IAPC, în special eșantionarea și ajustările de calitate.

[5] De asemenea, doar pentru autoritățile statistice naționale din statele membre și pentru țările care fac parte din AELS.

[6] Deoarece IAPC la o valoare constantă a ratelor de impozitare (IAPC-IC) derivă din IAPC, orice îmbunătățire adusă IAPC se va aplica în egală măsură și IAPC-IC. În continuarea prezentului raport, IAPC cuprinde și IAPC-IC.

Continua digitalizare a societății și a economiei aduce cu sine provocări pentru măsurarea prețurilor, care pot fi analizate în cadrul acestor obiective.

15 studii-pilot din nouă state membre și o țară AELS au beneficiat de granturi. Dintre cele 15 studii, cinci au fost în legătură cu datele scanate (obiectivul 1), cinci au fost în legătură cu economia digitală (obiectivul 2) și cinci au fost în legătură cu ajustările de calitate (obiectivul 3). Bugetul total angajat pentru aceste proiecte a fost de 1 081 642,46 EUR.

Precum cererea de propuneri din 2016, cererea din 2017 a inclus și obiective legate de statisticile în domeniul imobiliar, care au abordat teme care nu intră în domeniul de aplicare al Regulamentului (UE) 2016/792 (indicatorii trimestriali privind vânzările de locuințe, indicii regionali ai prețurilor pentru locuințe și indicatorii privind sectorul imobiliar comercial). Prin urmare, nici proiectele finanțate în cadrul obiectivelor respective nu sunt considerate studii-pilot în sensul articolului 8 din Regulamentul (UE) 2016/792.

3. EVALUARE A STUDIILOR-PILOT

Deși Comisia este unicul responsabil pentru evaluarea și aprobarea rapoartelor finale ale studiilor-pilot, rezultatele sunt transmise institutelor naționale de statistică ale altor state membre și ale țărilor care fac parte din AELS și Băncii Centrale Europene, care este principalul utilizator al IAPC. Studiile-pilot sunt prezentate în cadrul atelierelor, atât în timpul desfășurării acestora, cât și după încheierea lor. Rapoartele finale sunt partajate între instituțiile menționate mai sus prin intermediul unei aplicații online (CIRCABC, Centrul de resurse de comunicare și informare pentru administrații, întreprinderi și cetățeni).

Acest schimb de informații permite tuturor institutelor naționale de statistică să ia act de experiențele altora și să învețe din acestea. Rezultatele studiilor-pilot sunt discutate și între omologi, ceea ce îi ajută să identifice bunele practici. Acest lucru încurajează existența unei înțelegeri comune și a unei abordări comune, care sunt vitale pentru îmbunătățirea comparabilității continue a indicilor armonizați.

Studiile-pilot lansate în 2016 și 2017 au condus la utilizarea datelor scanate și/sau la utilizarea datelor colectate automat de pe internet ca surse de date pentru IAPC de către un număr mai mare de țări. Numărul de grupe de produse pe care le acoperă aceste noi surse de date crește, de asemenea, în mod constant.

În prezent, 10 state membre și toate cele trei țări care fac parte din AELS utilizează, într-o oarecare măsură, datele scanate ca sursă de date pentru IAPC. În plus, un sondaj efectuat la începutul anului 2020 în rândul institutelor naționale de statistică a arătat că 15 state membre și două țări care fac parte din AELS utilizează, în prezent, într-o măsură diferită, datele colectate automat de pe internet pentru producerea IAPC.

Principalele avantaje ale noilor surse de date sunt creșterile gradului de acoperire și reprezentabilității eșantioanelor care pot fi obținute, în comparație cu colectarea „manuală” a prețurilor în magazine, ducând astfel la o măsurare mai precisă a variațiilor de preț. În același timp, noile surse de date sunt, în general, mai puțin costisitoare decât metodele tradiționale de colectare a prețurilor.

Creșterea utilizării noilor surse de date nu se datorează doar studiilor-pilot finanțate de UE, deoarece numeroase țări au efectuat testele și activitățile de dezvoltare

necesare din propriile bugete. Cu toate acestea, studiile-pilot au avut o contribuție semnificativă la progresul înregistrat în ceea ce privește utilizarea noilor surse de date pentru IAPC.

Este mai dificil să se evalueze contribuția proiectelor privind îmbunătățirea comparabilității (obiectivul E în 2016 și obiectivele 2 și 3 în 2017). Cu toate acestea, rezultatele majorității proiectelor (de exemplu, îmbunătățirea eșantionării și a procedurilor de ajustare de calitate) au fost sau vor fi implementate în elaborarea IAPC și vor îmbunătăți, prin urmare, calitatea IAPC în țările respective. De asemenea, proiectele au contribuit la baza comună de cunoștințe și experiență în legătură cu eșantionarea și procedurile de ajustare de calitate, deci ele promovează, în general, armonizarea. De exemplu, rezultatele vor fi folosite pentru dezvoltarea unei orientări îmbunătățite și a unor recomandări privind procedurile respective, inclusiv pentru actualizarea manualului metodologic pentru IAPC[7] și, în cele din urmă, ar putea duce la adoptarea de acte de punere în aplicare în conformitate cu articolul 4 alineatul (4) din Regulamentul (UE) 2016/792.

4. CONCLUZII

Evaluarea rezultatelor studiilor-pilot finanțate din bugetul Uniunii în 2016 și 2017, care este prezentată în prezentul raport, arată că acestea au contribuit în mod semnificativ la dezvoltarea și utilizarea noilor surse de date pentru IAPC. În plus, mai multe state membre și țări care fac parte din AELS au reușit să își îmbunătățească abordările metodologice, contribuind astfel la baza de cunoștințe comune legate de chestiunile respective. Calitatea IAPC va fi îmbunătățită mai ales prin utilizarea noilor surse de date, fiind reduse, în același timp, costurile generate de producere.

Comisia consideră că studiile-pilot sunt un instrument important pentru îmbunătățirea continuă a indicilor armonizați și intenționează, prin urmare, să continue să le finanțeze.

7 A se vedea https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/9479325/KS-GQ-17-015-EN-N.pdf/d5e63427-c588-479f-9b19-f4b4d698f2a2.